

Икки ийд намози ҳақида | Фикҳ дарслари (257-дарс)

19:00 / 23.11.2023 3368

لَا تُكْفَىٰ نَأْرُ زُرْفٍ لَّا مَوْيَ بَدُنْ
لَسَاتُ غَيِّ وَكَاتُ سَيِّ وَ
نَسْحَ أَسْبُلِي وَبِيَّ طَتِي وَ
مُتْ هَتْرُفِي دَوِّي وَهَبَائِي

أَلَو . يَلَصُّمُ لَأِ يَلِجُخِي
يَفِيهِتَ أَلَصَّ لَبَقُ لَفَنَتِي
طُورُشْ أَهَلَّ طِرُشْ وَ . يَلَصُّمُ لَأِ
أَلِإِءَادَاوْ أَبُوجُ وَهْغُمُجَلِ
هَبَطُخُ لَأِ

سَمُّشْ لَأِ عَافِتْ رَأِ نَمِ أَهْتَقَوَو
أَثَالَتْ رُبُّكُيْ وَ ، أَهَلْ أَوَزِ يَلِإِ
، عَانُثْ لَأِ ذُعَبِ هَيْدِي أَعْفَارِ
هَيْنَاثْ لَأِ هْغُكُ رَلَأِ يَفِي رُبُّكُيْ وَ
أَدَغِ يَلَصُّمُ لَأِ وَ هْءَارُقُ لَأِ ذُعَبِ
أَلْ مُمِإِلِ أَلَصَّ إِذِإِ وَ رُذُعَبِ
يَخُضْ أَلِأَوِ . دَحْ أَاهِي ضُقِي
بِدُنْ نَكَلِ ، رُطِفُ لَأِ كِ

يَلْصِي نَأْيَلْ كَأْسْ مِإِلَا
قِي رَطْلَا يِفْ أَرْهَجْ رَّبْ كُيْ وَ
رُذْعْ بِي مَائِي أَتْ أَلْ تْ يَلْ صِي وَ
هَتْبَطْ خِي فِ مَلْعُيْ وَ هِرْيَغْ وَ
قِي رَشْتْ لَارِي بَكْتْ
مَأْكُحْ أَمْ تَوْ هِي خُضْ أَلْ أَوْ
مُؤْيِ عَامْتُجَا أَلْ هَرْطِ فُلَا
نِي فِقْ أَوْلِيَابْ أَهْبَشْتْ تَهْفَرَعْ
رَبْ كَأْ هَلْ لَأْ هُلْ وَ قِي بِي جِي وَ
هَلْ لَأْ أَلْ هَلْ لَأْ أَلْ رَبْ كَأْ هَلْ لَأْ
رَبْ كَأْ هَلْ لَأْ رَبْ كَأْ هَلْ لَأْ
مُؤْيِ رَجْفْ نَمْ دُمْ خَلْ هَلْ لَوْ
يِدْأِي ضَرْفْ لُكْ بِي قَعْ تَهْفَرَعْ

يَلَعِ ۙ بَحَّتْ سُمْ ۙ عَامَ جَب
 ۙ دَتُّ قُمْ ۙ وَ ۙ رُصُّ مَلَابِ ۙ مِي قُمْ لَأ
 ۙ دَتُّ قُمْ ۙ رَفَّ اسُّ م ۙ يَلَعِ ۙ وَ ۙ لُجَّ رِب
 ۙ دِي ۙ لَأ ۙ رُصَّ ع ۙ يَلِ ۙ مِي قُمْ ۙ ب
 ۙ مَّ ۙ أَيَّ ۙ أَرْخَ ۙ رُصَّ ع ۙ يَلِ ۙ : ۙ أَلِ ۙ أَقِ ۙ وَ
 ۙ أَلِ ۙ وَ ۙ لَمْ ۙ عِي ۙ هِبَ ۙ وَ ۙ قِي ۙ رُشَّتْ ۙ لَأ
 ۙ هَكَرَتْ ۙ وَ لَ ۙ وَ ۙ مَتْ ۙ وَ ۙ مَلَأُ ۙ هُ ۙ عَدِي
 ۙ هُمْ ۙ أَمِ ۙ

Фитр куни таом ейиш, мисвок ва ғусл қилиш, хушбўй суртиш ва энг яхши кийимларини кийиш ва садақаи фитрини бериш мандубдир.

Сўнгра намозгоҳга чиқади. Намозгоҳда ийд намозидан олдин нафл ўқимади.

Ийд намозининг вожиблик ва адо этиш шартлари худди жуманинг шартлари кабидир. Фақат хутба бундан мустасно.

Ийд намозининг вақти қуёш кўтарилгандан то заволгача.

Санодан кейин қўлини кўтариб, уч марта такбир айтади. Иккинчи ракъатда қироатдан кейин такбир айтади. Узр бўлса, эртасига ўқийди. Уни имом ўқиганидан кейин ҳеч ким қазосини ўқимади.

Қурбонлик худди Фитр кабидир. Лекин намозни ўқигунича таом ва шаробдан ўзини тийиши мандубдир.

Йўлда овоз чиқариб такбир айтади. Узрли ёки узрсиз уч кунгача ўқиса бўлади.

Хутбасида такбири ташриқ ва қурбонлик ҳақида таълим беради. Ийди фитрда эса садақаи фитр ҳақида таълим беради.

Арафа куни Арафотда тўпланганларга ўхшаб тўпланиш йўқ.

Арафа кунининг бомдодидан бошлаб ийднинг асригача мустаҳаб бўлган жамоат ила адо этилган ҳар фарзнинг ортидан мисрда муқим бўлган киши, эркакка иқтидо қилган аёл ва муқимга иқтидо қилган мусофир учун «Аллоҳу акбар! Аллоҳу акбар! Лаа илааҳа иллаллоҳу! Валлоҳу акбар! Аллоҳу акбар! Ва лиллааҳил ҳамд»ни айтиш вожибдир.

Имом Абу Юсуф ва имом Муҳаммад «Ташриқ кунларининг охириги асригача» деганлар ва шунга амал қилинади. Агар имом тарк қилса ҳам, муқтадий уни тарк қилмайди.

«Ийд» сўзи «қайтиш» маъносини билдиради. Байрамлар қайта-қайта келгани учун «ийд» деб номланган. Энг муҳими, икки ийд кунлари Аллоҳ таолонинг кўплаб хайру баракаси мўмин-мусулмонларга қайта-қайта келади.

Ҳанафий мазҳабида ийд намозлари «вожиб», дейилган.

Бу намоз ҳанбалий мазҳабида фарзи кифоя, моликий ва шофеъий мазҳабларида суннат дейилади.

«Ийди Фитр» Рамазон рўзасининг тамом бўлгани муносабати ила хурсандчилик ва шукрни изҳор қилиш учун шариатга киритилган байрамдир.

«Ийди Қурбон» эса ҳаж ибодатларининг тамом бўлгани муносабати ила ва Аллоҳнинг йўлида ҳар қандай қурбон беришга тайёрликни изҳор қилиш учун шариатга киритилган байрамдир.

Аллоҳ таоло Кавсар сурасида:

﴿وَإِذْ نَحَرْنَا لَكَ فَصَّلْنَا الْكُوفِرَ أَعْطَيْنَاكَ إِنَّا

«Албатта, Биз сенга Кавсарни бердик. Бас, Роббингга намоз ўқи ва жонлиқ сўй», деган (1-2-оятлар).

بَلِّغْهُ نَعْمَةً هَلْ لِي ضَرِيحٌ سَنَأُ نَعْمَةً
هَلْ لِي يَلِّصُ هَلْ لِي لُؤْسٌ رَمَدٌ
مُهَلِّوْهُ نَيْدَمٌ لِمَلِّسُوهُ هَيْلَعٌ
أُمُّ هَيْفٍ نُوْبَعْلِي نَأْمُوي
بِنَأْمُوي لِنَأْدَهُ أُمُّ بَلِّغْهُ
أُمُّ هَيْفٍ بَعْلَانُ أَنْكَ : أَوْلَاقُ
لُؤْسٍ رَلِّاقِفٍ هَيْلَعٌ أَجْلِي
هَيْلَعٌ هَلْ لِي يَلِّصُ هَلْ لِي
مُكَلِّدٌ بَأَدَقٌ هَلْ لِي نَأْمَلِّسُو
مُؤْيِ أُمُّهُ نَمُّ أَرِيحٌ أُمُّ هَيْبٍ
هَأْوَرٍ رَطِيفٌ لِمُؤْيِي وَيَخُضُّ أَلِ
بِنَنْسَلِ أُبَاحُصَّ

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинага келганларида улар икки кунда ўйнар эдилар.

«Бу иккиси қандай кун?» деб сўрадилар.

«Жоҳилиятда ўйнайдиган кунимиз эди», дейишди.

Шунда Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, Аллоҳ сизларга у иккиси ўрнига улардан кўра яхши - Қурбонлик куни ва Фитр кунини берди», дедилар».

«Сунан» эгалари ривоят қилишган.

Энди «Мухтасари Виқоя»да келган матнни шарҳлашга ўтайлик.

Фитр куни таом ейиш, мисвок ва ғусл қилиш, хушбўй суртиш ва энг яхши кийимларини кийиш ва садақаи фитрини бериш мандубдир.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.